

Діагностика процесів управління економічною діяльністю Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Другий (магістерський)</i>
Галузь знань	<i>Соціальні та поведінкові науки</i>
Спеціальність	<i>Економіка</i>
Освітня програма	<i>Економіка і бізнес</i>
Статус дисципліни	<i>Нормативна</i>
Форма навчання	<i>очна(денна)</i>
Рік підготовки, семестр	<i>I курс, весняний семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>4 кредити/120 год</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>Іспит/модульна контрольна робота</i>
Розклад занять	
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	Лектор: д.е.н., проф. Мартиненко Василь Петрович Практичні / Семінарські: д.е.н., проф. Мартиненко Василь Петрович
Розміщення курсу	<i>Курс розміщений на університетській платформі Кампус</i>

Програма навчальної дисципліни

Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Діагностика процесів управління економічною діяльністю відноситься до тих учбових дисциплін, які покликані забезпечити фундаментальну підготовку фахівців з економіки та менеджменту, сформувати систему знань з теоретичних та практичних аспектів використання методичного апарату та інструментарію для визначення поточного та перспективного стану підприємства в ринковому середовищі та опрацювання комплексу заходів, спрямованих на поліпшення цього стану.

Метою викладання навчальної дисципліни є формування у студентів компетентностей та програмних результатів, а саме:

ЗК 2 - Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.

ЗК 8 - Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ФК 1 - Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень.

ФК 3 - Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки.

ФК 4 - Здатність використовувати сучасні інформаційні технології, методи та прийоми дослідження економічних та соціальних процесів, адекватні встановленим потребам дослідження.

ФК 7 - Здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання.

ПРН 1 - Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем.

ПРН 6- Оцінювати результати власної роботи, демонструвати лідерські навички та уміння управляти персоналом і працювати в команді.

ПРН 7 - Обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати пропонувані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень.

ПРН 11 - Визначати та критично оцінювати стан та тенденції соціально-економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем та процесів.

ПРН 12 - Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики.

ПРН 13 - Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.

Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Міждисциплінарні зв'язки: Дисципліна базується на основних положеннях дисциплін «Мікроекономіка», «Статистика», «Економічний аналіз», «Економіка підприємства», «Фінанси підприємств» та ін. і є основою для вивчення таких дисциплін як «Бізнес-аналіз глобальної економіки», «Економічний вимір сталого розвитку», «Фінансовий менеджмент», «Інноваційний менеджмент».

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Сутність та завдання діагностики процесів управління економічною діяльністю

Тема 2. Методичний апарат та інструментарій діагностики процесів управління економічною діяльністю

Тема 3. Діагностика ймовірності фінансової кризи на підприємстві

Тема 4. Управлінська діагностика

Тема 5. Діагностика управління виробничим потенціалом підприємства

Тема 6. Діагностика економічної безпеки підприємства

Тема 7. Фінансова діагностика підприємства

Тема 8. Діагностика економічної культури підприємства

Тема 9. Діагностика конкурентоспроможності підприємства та продукції

Навчальні матеріали та ресурси

Основна література:

1. Гетьман О.О., Шаповал В.М. Економічна діагностика: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / О.О. Гетьман, В.М. Шаповал. – Київ, Центр навчальної літератури, 2007. – 307с.

2. Глухарьов С.М. Конспект лекцій з курсу «Економічна діагностика» (для студентів 5 курсу денної і 6 курсу заочної форми навчання економічних спеціальностей) /С.М. Глухарев. – Харків: ХНФМГ, 2008 -118с.

3. Кривов'язюк І.В. Економічна діагностика: Навчальний посібник / І.В. Кривов'язюк. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 456с.

4. Багацька К.В. Фінансовий аналіз: Підручник / К.В. Багацька, Т.А. Говорушко, О.О. Шеремет. – К.: Видавничий дім «Артек», 2014. - 320с.

5. Кучеренко Т.Є. Звітність підприємств: Підручник / Т.Є. Кучеренко, В.С. Уланчук, О.Г. Шайко. – К.: Знання, 2008. - 668с.

6. Попович П.Я. Економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання : Підручник - 3-тє видання, перероб. і доп. / П.Я. Попович. – К.: Знання, 2008. – 630с.

7. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства: Навчальний посібник - 3-тє видання, перероб. і доп. / Г.В. Савицька. – К.: Знання, 2007. – 668с.

8. Кривов'язюк І.В. Комплексна економічна діагностика підприємства: монографія / Кривов'язюк І.В., Божидарнік Т.В. – Луцьк: РВВ Луцького НТУ, 2012. – 226 с.

9. Загорна Т.О. Економічна діагностика: Навчальний посібник /Т.О. Загорна. – К.: «Центр навчальної літератури», 2007. – 400с.

10. Костенко Т.Д. Економічний аналіз і діагностика стану сучасного підприємства: Навчальний посібник / Т.Д. Костенко. – К.: «Центр навчальної літератури», 2005. – 400с.

Додаткова література:

11. Фінансовий менеджмент: Підручник / В.П. Мартиненко, Н.І. Климаш, К.В. Багацька, І.В. Дем'яненко за заг. ред. Т.А. Говорушко. Львів «Магнолія 2006», 2014. – 344с.

12. Управління фінансовою санацією підприємства: Підручник / Т. Говорушко, О. Шеремет, К. Багацька, І. Дем'яненко. – К.: «Центр навчальної літератури», 2013. – 400с.

13. Яценко В.М. Фінансовий аналіз: Навчальний посібник для студентів ВНЗ / В.М. Яценко, О.М. Шинкаренко, Н.М. Бразілій. – Черкаський держ. технол. Університет – Черкаси, 2010. – 267с.

14. Когут Р.В. Діагностика в системі управління економікою підприємства /Р.В. Когут //Науковий вісник НЛТУ. – 2012. - №22 –с.7 -10.

15.. Туркоман Л.С. Роль і місце економічної діагностики в системі оцінки стану суб'єктів / Л.С. Туркоман // Наукові праці: Науково – методичний журнал. – 2009. Т. 109. Вип.96. – С.124 – 127.

16. Фінансовий аналіз у системі управління реальними інвестиціями: монографія /Т.М. Ковальчук, А.І. Воргун; Чернів. Нац. Ун-т ім. Ю.федьковича. – Чернівці: Рута, 2011. - 246с.

17. Давиденко Н.М. Фінансовий менеджмент: Підручник / Н.М. Давиденко. – К.: ТОВ «ЗАДРУГА», 2012.-516с.

18. Карпунь І.Н. Фінансова санація та банкрутство підприємств (в модулях): Навчальний посібник / І.Н. Карпунь. – Львів: Вид-во «Магнолія - 2006», 2008.. – 448с.

Навчальний контент

Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

В межах вивчення дисципліни протягом семестру заплановано проведення лекційних та практичних занять, написання модульної контрольної роботи, розв'язання конкретних господарських ситуацій, проведення дискусій, обговорення аналітичних прикладів із проведення презентацій.

Під час вивчення матеріалу застосовуються такі методи колективного та активного навчання:

1) особистісно-орієнтовані технології, засновані на активних формах в методах навчання: мозковий штурм під час колективних дискусій, розв'язання кейсів, інтерактивне спілкування.

2) методи проблемного навчання (проблемний виклад матеріалу), частково пошукові завдання, аналітичні доповіді та аналіз окремих ситуацій;

3) інформаційно-комунікаційні технології, що забезпечують проблемно-дослідницький характер процесу навчання та активізацію самостійної роботи студентів (електронні презентації для лекційних занять, використання аудіо-, відео-підтримки навчальних занять), доповнення традиційних навчальних занять засобами взаємодії на основі мережевих комунікаційних можливостей (інтернет-лекції, інтернет-семінари під час дистанційного навчання).

Проведення лекційних занять забезпечує формування теоретичних знань студента у процесі викладу теоретичного матеріалу, розв'язування проблем, ситуацій, завдань практично-прикладного характеру, використання мультимедійних засобів. Опрацювання теоретичних питань на практичних заняттях проводиться у формі дискусії за темами визначеними в навчальному плані. Окрім того, на практичних заняттях студенти розв'язують задачі, ситуаційні вправи. Для покращення засвоєння матеріалу слід практикувати: експрес-опитування, тестування, заслуховування доповідей та їх обговорення, аналітичні огляди.

Набуття студентом проблемно-орієнтованого мислення, а також вміння розробляти та приймати рішення є тими чинниками, що забезпечують управлінський успіх у їхній подальшій роботі на реальних підприємствах. Робота з кейсами також має на меті засвоєння теорії завдяки ілюструванню різноманітних можливостей її застосування для різних типів організацій та установ.

Підсумковий контроль здійснюється у формі екзамену.

Самостійна робота студента/аспіранта

Самостійна робота студента передбачена у вигляді більш глибокого опрацювання теоретичних матеріалів лекцій, виконання практичних завдань, виконання модульної контрольної роботи та підготовки до складання екзамену.

	Всього годин	Співвідношення аудиторних на срс		Всього СРС
		Лекції	Практичні (семінарські)	
1	2	3	4	6
Тема 1. Сутність та завдання діагностики процесів управління економічною діяльністю	8	2/2	2/2	4
Тема 2. Методологічний апарат та інструментарій діагностики процесів управління економічною діяльністю	8	2/2	2/4	6
Тема 3. Діагностика ймовірності фінансової кризи на підприємстві	14	2/2	2/4	6
Тема 4. Управлінська діагностика	14	2/2	4/4	6
Тема 5. Діагностика управління виробничим потенціалом підприємства	8	2/2	4/4	4
Тема 6. Діагностика економічної безпеки підприємства	10	2/2	2/4	6
Тема 7. Фінансова діагностика підприємства	14	2/2	4/4	6
Тема 8. Діагностика економічної культури підприємства	14	2/2	2/4	6
Тема 9. Діагностика конкурентоспроможності підприємства та продукції	16	2/2	2/4	8
Модульна контрольна робота	4	-	2/2	2
Екзамен	22	-	-	22
Всього	120	18/18	26/36	76

Політика та контроль

Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Порушення термінів виконання завдань та заохочувальні бали:

Ключовими заходами при викладанні дисципліни є ті, які формують семестровий рейтинг студента. Тому студенти мають своєчасно виконувати завдання на практичних заняттях, писати модульну контрольну роботу у кінці викладання курсу.

Заохочувальні бали студент може отримати за поглиблене вивчення окремих тем курсу, що може бути представлене у вигляді наукових тез, наукової статті, есе, презентації тощо, а також за активну участь у дискусіях на практичних та лекційних заняттях.

Відвідування занять та поведінка на заняттях:

Відвідування занять є вільним, бали за присутність на лекції не додаються, і штрафні бали за пропуски занять не передбачено. Втім, вагома частина рейтингу студента формується через активну участь у заходах на практичних заняттях, а саме у вирішенні завдань, груповій та індивідуальній роботі. Тому пропуск практичного заняття не дає можливість отримати студенту бали у семестровий рейтинг.

На заняттях студенту дозволяється користуватись інтерактивними засобами навчання, в т.ч. виходити в інтернет із метою пошуку навчальної або довідкової інформації, якщо це передбачено тематикою завдання. Активність студента на парах, його готовність до дискусій та участь в обговоренні навчальних питань може бути оцінена заохочувальними балами на розсуд викладача.

Захист індивідуального семестрового завдання передбачено у вигляді стислої доповіді за виконаним завданням, та відповідей на запитання. За форс-мажорних обставин, що зумовили нестачу часу, індивідуальне семестрове завдання зараховується за результатами представленої готової роботи та із урахуванням відповідей на запитання викладача щодо виконаної роботи, поставлені в індивідуальному порядку.

Пропущені контрольні заходи:

Якщо контрольні заходи пропущені з поважних причин (хвороба або вагомі життєві обставини), студенту надається можливість додатково скласти контрольне завдання протягом найближчого тижня. В разі порушення термінів і невиконання завдання з неповажних причин, студент не допускається до складання екзамену в основну сесію.

Політика щодо академічної доброчесності докладно описано у Кодексі Честі КПІ ім. Ігоря Сікорського. Це передбачає, що студент бере повну відповідальність за те, що всі виконані ним завдання відповідають принципам академічної доброчесності.

Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Вказуються всі види контролю та бали за кожен елемент контролю, наприклад:

Поточний контроль: експрес-опитування, опитування за темою заняття, МКР, тест тощо

Календарний контроль: провадиться двічі на семестр як моніторинг поточного стану виконання вимог силабусу.

Семестровий контроль: залік

Умови допуску до семестрового контролю: мінімально позитивна оцінка за семестровий рейтинг більше 60 балів.

Опис рейтингової системи оцінки (PCO) результатів навчання студентів

з кредитного модуля «Діагностика процесів управління економічною діяльністю»

1. Рейтинг студента з кредитного модуля розраховується зі 100 балів. Стартовий рейтинг (протягом семестру) складається з балів, що студент отримує за роботу на практичних заняттях).

2. Критерії нарахування балів:

2.1. Експрес-контрольні роботи оцінюються в 5 балів кожна:

- «відмінно» – повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації) – 5 бали;

- «добре» – достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації) або повна відповідь

з незначними неточностями – 4 бали;

- «задовільно» – неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації) та незначні помилки – 3

бал;

- «достатньо»- більше 50% відповідей на запитання – 2 бали;

- «незадовільно» – відповідь не відповідає вимогам до «задовільно» – 0 балів.

2.2. Модульна контрольна робота оцінюється у 25 балів за такими критеріями:

- «відмінно» – надані змістовні відповіді по кожному питанню – 25-21 балів;

- «добре» – відповіді на поставлені питання містять неточності, мають місце незначні помилки в

розрахунках при вирішенні задач – 20-16 бали;

- «задовільно» – мають місце неправильні відповіді на поставлені питання, а також помилки в

розрахунках при вирішенні задач – 15-11 балів;

- «достатньо» - наявні окремі складові окремих питань, в цілому є більше 50% відповідей на запитання – 10-6 балів.

- «незадовільно» – завдання не виконане, МКР не зараховано – 0 балів.

2.3. Екзаменаційна робота оцінюється в 30 балів. Кожне завдання містить два теоретичних запитання (завдання) і одне практичне. Перелік запитань наведений у Рекомендаціях до засвоєння кредитного модуля. Кожне запитання (завдання) оцінюється у 11 балів за такими критеріями:

- «відмінно», повна відповідь, не менше 90% потрібної інформації (повне, безпомилкове розв'язування завдання) – 30-26 балів;

- «добре», достатньо повна відповідь, не менше 75% потрібної інформації або незначні неточності (повне розв'язування завдання з незначними неточностями) – 25-21 балів;

- «задовільно», неповна відповідь, не менше 60% потрібної інформації та деякі помилки (завдання виконане з певними недоліками) – 20-16 балів;

- «достатньо» - наявні окремі складові окремих питань, в цілому є більше 50% відповідей на запитання – 15-11 балів.

- «незадовільно», відповідь не відповідає умовам до «задовільно» – 0 балів.

3. Календарний контроль проводиться у вигляді двох атестацій. Умовою першої атестації є отримання не менше 8 балів та виконання всіх практичних робіт (на час атестації). Умовою другої атестації – отримання не менше 16 балів, виконання всіх практичних робіт (на час атестації), а також виконання та захист розрахункової роботи.

4. Семестровий контроль проводиться у вигляді екзамену.

5. Умовою допуску до екзамену є виконання всіх контрольних робіт, виконання та захист розрахункової роботи.

6. Сума стартових балів та балів за екзаменаційну роботу переводиться до екзаменаційної оцінки згідно з таблицею:

Бали: практичні заняття + лабораторні роботи + РР + + екзаменаційна контрольна робота	Оцінка
100...95	Відмінно
94...85	Дуже добре
84...75	Добре
74...65	Задовільно
64...60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Є не зарахована модульна контрольна робота або стартовий рейтинг менше 26 балів	Не допущено

Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Студент, який має сертифікати проходження дистанційних чи онлайн курсів за тематикою курсу отримують додатково 5 балів до суми рейтингових балів.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено: професором кафедри економіки та підприємництва, д.е.н., проф.

Мартиненком Василем Петровичем

Ухвалено: кафедрою (протокол № 18 від 23.06.2023 р.)

Погоджено: Методичною радою факультету ФММ (протокол № 11 від 30.06.2023 р.)